

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak

Melyben:		Videkre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a legmérsékeltőbb Árszámítás mellett vétetnek fel

Debreczeni református szövetség.

Debreczen, febr. 21.

Sokat beszélnek mostanában városunkban arról a gyűlésről, mely múlt vasárnap a főiskola tanári gyűléstermében egy városunkban alakítandó református szövetség szervezése ügyében jött össze. Sőt a budapesti „Egyetértés“ ma ideérkezett számában is elég részletes cikk foglalkozik ezzel a kérdéssel, úgy tünnetvén föl ezt a mozgalmat, mint a melyet a helybeli orthodox egyházi vagy theologiai párt inscenirozott. Egyik helybeli lap, a „Debreczen“, folyó hó 17-iki számában gunyoros hangon épen nem sajnálja a debreczeni protentáns szövetség eszméjének hajótörését, mert annak szükségét szerinte Debreczenben senki sem érezte s csöndes részvétet kér annak hajótörése számára. Majd ugyanezen lap 18-iki számában részletes tudósítást közöl a vasárnapi gyűlés folyamáról s az egész tudósításnak alap gondolata abban áll, hogy ilyen mozgalom csakis a hivatalos egyház kárhozó tevékenységétől, mondjuk a lelkészi kárhozó, vagy a presbyteriumtól indulhat ki.

Mindenekelőtt jegyezzük meg, hogy nem „protestáns“ hanem református szövetség alakításáról van itten szó, a mi-ben pedig mégis van valami különbség.

Tárcza.

Valaki.

Kerül engem, kerül engem valaki.
Pedig én nem akarom megbántani.
Még a szavát sem akarom hallani,
Csak fekete szemébe pillantani.

A szemével ígézett meg engemet,
A szemével vette el az eszemet.
Piros ajka szidott, csufolt, nevetett —
A szemével csókolt, ölelt — szeretett.

Erdősi Dezső.

Emlékek világa.

Ita: Pécsi Aranka.

Künn egész nap szakadatlanul esik az eső. Az ablakokon nehéz cseppek. A szürkület lassankint aláereszkedik s köddel elvegyülve homályba borítja a tájat. Hideg van. A kandallóban kialvóban a tűz. Fázom úgy fázom, de nem a hidegtől.

Mitől hát?

A magány, az ólmosszürke ég, a ködösbe burkolt táj oly szomorú összhangban van kedélyvilágommal. Mennyire illik ez a borongós idő gondolataimhoz!

Leshunyom szemem s a vén karosszékhétdőlvé álmodozom. Magam se tudom megmondani, hol csapongnak gondolataim,

Jegyezzük meg azt is, hogy a leányzó nem halt meg, sőt nem is alszik, sőt hán mostan el is aludnék, fel fog az ébredni bizonynyal s — harsogó szóval életet fog magának követelni Debreczen református társadalmában.

Mert hát nem református ember irhatta azt ki a „Debreczen“ hasábjaira, hogy bármi nevű, de a református egyház létérdekeinek ama részét célzó egyesület szükségét itt senkisésem érezi. Ezt vagy nem református, vagy egy, csak névleg református ember irhatta, mert hiszen itt folyton hangzik, vagy némaságában is föl-föl jajdul a panasz, hogy el vagyunk hagyatva, hogy a mely világosság vasárnaponként templomainkban felgyul, ezt hat napra megint sötét borulat váltja fel. De minek erről többet?! Csak a vaknak egy a mi egyházi életünk egy élő és virágzó gyülekezeti élet mellé állítva.

Tetszetős jelszó gyanánt van tehát már kidobva az is a világba, hogy ezt a mozgalmat valamely orthodox irányzatú egyházi párt indította meg. És az alatt az orthodox szó alatt — itt a becsületes, a hithű orthodoxia zászlóját mindig fennen lobogtatta Debreczenben! — persze a szenteskedő, a kegyeskedő, a haladás eszméi elé gátat vetni igyekvő irányzatot akarják, úgy-e értetni. Magya-

Almodozom árról az időről a mikor a tavasz virággal, lombokkal övezte a tájat s hatalmas fák árnyékában vidám, nevetős gyermekesereg között ott játszadoztam én is a sima, illatos zöld gyepen.

Lassankint elfeledem a jelent. Ugy érzem hogy a visszasóvárgott múlt csak tegnap volt és még most is fülemben cseng társaim pajkos kacagása.

Ugy érzem hogy újra süt a napsugár s a gyöngéd aranyos sugarak özőnében feltáru előttem a multnak édes sejtelmes csak most megértett bűbája.

Almodozom rólad édes!

... Bétaéska! Én édes, első szerelemem, te rólad álmodom! Oly jól esik visszaemlékezni rád. Előttem állasz, látalak most is... Tíz éves, kis kurta nadrágos nucska voltál. Én nyolcz esztendőös rózsaszínű ruhás kis leány.

Oh ha szerettél engem, én büszkes kis lovagom. Ott ácsorogtál mindennap az iskolám kapuja előtt és én oh mily büszkén halladtam végig oldalodon.

És egyszer... ott kóborolva az akác-zos erdőben... mikor a levegő édes, kábitó akácillatától balsamos s hófehér fűrtös virágok lebegnek a léghen, mintha virágzópor ömlene — ifjuság varázsa, első szerelem bűbája lebegett közöttünk s én Béla vállára hejtám fejem, miközben az akác-virágok hulltak csendesesen... rejtelmesen reánk.

Emil!... Én édes szomorú beteg poétám! Te is itt vagy. Oh, te szerettél en-

rázzák meg az ezen szóval dobálózó urak egyszersmindenkorra, hogy a múlt századnak, főként 70-es éveiben, épen az a theologiai tanár ur volt a magyarországi református egyház orthodoxa elévülhetetlen érdemű zászlóvivője, a ki most az alakítandó szövetség ellenesinek élén állt, s a ki bizonynyal mondom, ma is orthodox theologusnak vallja magát.

Ne játszunk hát olyan szavakkal, a melyeket nem értünk, mert azok, mint nehéz kövek fognak fejünkre visszahullani.

De ne is foglalkozunk a kérdésnek ezzel az oldalával, hanem nézzünk szembe azzal a másikkal, hogy egyházunk elvei szerint egy ilyen mozgalomnak csakis a hivatalos egyháztól, annak lelkészi képviselétől, vagy presbyteriumától lehet kiindulni.

Mi protestánsok, főként pedig mi kálvinisták eddig az egyetemes papság nagy bibliai elvét vallottuk, a mely szerint a hívő a papság közbenjárása nélkül, közvetlenül is járulhat az ő Istenéhez, eleddig mindig azt tanítottuk, hogy az a gondoskodás, melyet mások testi és lelki javára folytatunk, mindaz, a mit a belmissió neve alá foglalunk, alapjában véve semmi más, mint az egyetemes papság érvényesülése.

gem, szerettél husz éves szived ideális nevével.

Künn ismerkedtem meg veled a tenger parton. Először láttam akkor a tengert. Oly titokzatosnak fűnt föl a mérhetetisége előttem. Alkonyodott.

Megállottam, visszafolytoltam lélegzetemet és uéztem, mily gyengéden, bizalmasan czókolgatják a partot a habok. A tenger kéksége egybe olvdt az ég kékjével. Egyedül állottam a parton, gyönyörködtem a csendben s az előttem morajló titokzatos habokban.

A tájék égi békét lehelt s aranykődös fény ömlött szét a habokon.

Láthatatlan lények susogva repdestek körülöttem, a homok zizegve verődött össze s a víz alól titkos hangokat hozott felém a szel.

Ugy éreztem, hogy imádkoznom kell, a természet istenéhez, de a balsamos légtől megittasulva elfeledtem imám s csak álltam némán csendesesen.

Valami néma bánat szoritotta össze szívemet... szemem könybe lábadt... mindön halk zengzetes hangon valaki megszólalt mögöttem:

„Leszállott az este, leszálltak az árnyak,
Eltűnik a napfény — égetnek a vágyak.
Csillag gyul az égen, láng lobog az éjben,
Titkos zaj, nehéz jaj, sóhaj kél a léghen.“

Ódanéztem. Egy férfi állt pár lépésnyire tőlem. Szemeit merően a lassu, rejtelmesen morajló habokra szegezte.

Cura pastoralisunk nincs, — elismerjük, hogy meglevő egyházi viszonyaink között, a debreczeni református egyházközösségben nem, vagy alig is lehet. Legyen akkor valamely egészséges belmissió. És ha az alakulandó szövetség azt tüzte ki célja gyanánt, hogy az ev. ref. egyház hívei között a vallásos és egyházi életet ápolja, a keresztyéni életet felvirágoztassa és a felebaráti könyörülő szeretetnek felekezeti különbség nélkül való gyakorlását előmozdítsa: kérdem, van-e hát csakugyan Debreczenben igaz kálvinista ember, ki egy ilyen célú egyesületnek szükséges voltát ne érezné?!

Nézzük csak kissé a külföldi egyházi viszonyokat. Mi semmivel sem vagyunk jobb kálvinisták, mint azok a svájci, délnémetországi, holland, angol, skót reformátusok vagy presbyterianusok, a kik között az egyház javát munkálni akaró, annak erősítését célzó, egy-egy városban különböző célokkal egész csapatokban működő belmissiói egyesületek, mind a hivatalos egyházon kívül, nagyon sokszor világi egyének vezetése alatt létesültek, s melyek a maguk évi jelentéseit sohasem a hivatalos egyházakhoz, hanem — legalább a németek, és itt már nem csak a kálvinista, hanem általában a protestáns irányu belmissiói egyesületek is a Berlinben székelő központi belmissiói nagybizottságba küldik be. És ott sehol, de sehol nem féltékenyek a hivatalos egyházak ezekre az Istennek tett szülő munkákra. Avagy vegyük a világnak egyik legnagyobb belmissiói társulatát, a Londonban székelő brit biblia társaságot. Ennek 36 választmányi tagja között alapszabályszerűleg egyetlenegy egyházi ember sincsen, hanem csak világiak állanak annak az élén. S melyik józan értelmű ember féltette valaha az egyház igazait, a biblia — terjesztő társulattól?!

De legyen most elég ennyi. Ugy

Ideálisan szép férfi volt. Magas nyílt homlokkal, réveteg, tétova tekintettel.

Csakhamar jóbarátok lettünk. Szegény, szegény poéta. Mennyi kedves órát töltötünk a tengerparton. Ott olvasta föl verseit, melyeket a tengerhez és hozzám írt. Ott sé tálgatva, beszélt a halhatatlan művekről, melyeket írni fog; aréményekről, melyekben maga se hitt.

Hányszor néztük alkonyat felé a tengerben eltűnő napot, a hulló csillagokat, a mint sziporkázva hasíjják végig az eget.

Sohase valót szereltem, sohase mondta hogy szeret és mégis, kiolvastam szeméből, tekintetéből, hangjának rezgéséből, hogy vég telen nagy szeretettel ragaszkodik hozzám.

Ojyan volt az ismeretségünk, mint egy szép románcz, — mint egy álom, mely gyorsan tűnik.

Mire az ősz eljött — meghalt szép esendően. — Eltemették szegény poétát az olajtás, déli növényes, cipruságas temetőbe.

Sírja föött dörülten ragyog az ég és minden csillaga, de lelke, a szegény husz éves poéta szerelmes lelke itt csapong körülöttem a hideg magányos szobában... és odakün halkán leszáll az este.

érezem, hogy szükséges e kérdésnél az eszméket tisztázni, s ha elmondottakkal ehhez csak egy porszemmel is hozzá járulhatam akkor e cikk irásával nem végeztem hiábavaló munkát.

Csiki Lajos

Belföldi dolgok.

— **Maria Krisztina főhercegnő kelengyője.** Nagy meglepődést kelt a hazai iparosok körében Frigyes főherceg és Izabella hercegnő elhatározása, hogy leányuknak, Mária Krisztina főhercegnőnek kelengyéjét magyar iparosoknál rendelik meg. A vászon neműek javarészét egy késmárki cég szállítja meg a himzéseket az Izabella főhercegnő védnöksége alatt álló poszonyi «Izabella Egyesület» készíti.

— **Felmentett főispán.** A hivatalos lap közli, hogy a király Rónay Jenőt, Torontál vármegye főispánját, ezen állásától, hű szolgálatainak elismerésére mellett saját kérelmére felmentette.

— **Szentesített törvények.** A hivatalos lap közli a következő szentesített törvényeket; az 1902-ik évi I. sz. törvényzikket az 1890-ik évi VI. sz. törvényzikket 3. sz. szakasza rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és hadi tengerészet, valamint a honvédség számára megállapított utonciztalék mennyiségének az 1902-ik év végéig való fentartása tárgyában; és az 1902-ik évi II. sz. törvényzikket az 1902-ik évben kiállandó utoncizok megajánlásáról.

— **A párbaj ellen.** A zágrábi egyesület ellenzéki partkör legutóbbi ülésén a párbaj kérdéssel foglalkozott. Elhatározták, hogy a kör tagjai ezentúl kihívást párbajra bármely okból történjék is a provokálás, kereken visszautasítanak. E kör tagjai eddig is békés uton intézték el lovagias ügyeiket.

Oh csak téged ne látnálak! Hozzád be szélék, te számomra elveszett, én nekem mégis drága üdvösségem.

Te vagy az én legszomorubb emlékem! Téged mindig látlak, mindig hallak, bár messze vagy, sohase láthatlak többé, számomra veszve vagy, ... örökre.

Nekem csak emléked és folyton köröttem lebegő szellemed maradt.

Pedig szerettél engem és téged én is! A szerelem volt a mi istenünk, a szerelem volt a mi oltárunk. Istentagadók voltunk, — egymást imádtuk.

S aztán — vége, Hová tűntek el az izzó-vágyak? Hol vagytok ti győzelmek, kincz szerelmek s hajók?

Mind eltűntek az éji homályban, csak az emlékek, a fájó emlékek tépik szívemet.

Oh hagyd el, távozz, szomorú emlékek világa! Ne lássalak többé titeket, szegény, szomorú kódalokok.

Hiába! Itt csapongnak körülöttem a rideg szobában és folyton fülemben cseng, a mint a szegény poéta elhaló hangon susogja:

»Nem a halál fáj, hanem az elválás!

Becsület.

Debreczen, feb. 21.

(P) Nincs fogalom az életben, melyre annyi különféle meghatározásunk lenne, mint a becsület fogalmára s még sincs fogalom, melyet általánosságban kevesebben értenek meg, mint éppen ezt.

Ma, midőn mindenki becsületével rendelkezik s midőn osztály, foglalkozás, nem és kor szerint megkülönböztetett más és más becsületről beszélünk, legkevésbé a becsületet kiméjük s figyelmen kívül hagyjuk, hogy a más becsületében való gázolás magának a becsületnek nimbuszát kisebbíti, sőt önbecsülésünket is csorbítja.

A becsületsértők ellen reprénzáliákat keresünk, módokról gondolkoznak, melyekkel a becsület hathatós védelmére lehető legyen, de nem gondolunk arra a leggyeszebb orvosszere, hogy mi magunk is becsüljük meg embertársainkat s a kölcsönös társadalmi érintkezésben alkossuk meg a becsület magasan álló érintetlen eszményképét.

Mindnyájan egyetértünk azon legujabb mozgalommal, mely célul a párbaj eltörlését tüzte ki s mindnyájan tudjuk azt, hogy az emberi becsület magasabb valami kell, hogy legyen, semhogy annak tiszteletét erőszakkal, kezünkben fegyverrel szerezzük meg.

Azt is tudjuk, hogy a párbaj tényleg csak a megsértett becsület megbosszulását célozza, de annak, kinek nincs, a becsületet s illetve ennek elismerését s az ezzel járó tekintélyt nem szerzi meg.

Mi az oka mégis, hogy mindazok tudatában a párbajmániát csak nem szűnik, hanem napról-napra nagyobb mérvűket ölt.

Ismerjük azt a nézetet, mely a párbaj szenvedély elharapódzását a becsületsértő cselekmények enyhe bírói elbirálásában — törvényeink nagylelkűségében keresi.

Igaz ugyan, hogy törvényeink enyhsége, de főleg azoknak könyörületes alkalmazása sokban hozzájárul az ugynevezett iparszerű krakelereskedés gyarapításához, de az ok még sem ebben keresendő.

Falkenhagent hiába sujtotta a hannoveri esküdszék 6 évi várfogsággal, a mit mégis elég szigorú büntetésnek látunk, hasonló körülmények között mégis párbajozni fog s a közfelfogás szerint párbajoznia kell.

Az ok egészen más irányban keresendő. A hiba nem a törvényben, nem a bírásban, hanem bennünk s az általunk képzett társadalomban, ennek közfelfogásában keresendő.

Hi z mi a becsület?

Szerintünk a becsület jelenti elismerését az ember erkölcsi értékének, szellemi tulajdonságainak, társadalmi állásának és mindama sajátságainak, melyek benne becsületreméltók.

E meghatározás szerint mindenki oly mértékben igényelhet embertársai részéről megbecsülést, a mily mértékben benne erkölcsi sajátságok megbecsülésére méltó tulajdonságok vannak. Más résztől azonban mindenki tartozik mást is ugyanazon mértékben megbecsülni.

Mihelyt tehát ön magukat jól megismertük, összértékünket túl nem becsülhet-

jük s m kifejlődés gas szer megbecsük, a jelenleg becsülni kisebb n csület v terem ez Sok kintéye igen is s tekintélytélye nem télyt.

Az hogy ma agy: hog én maga denki má

I y ha velün ha tyuks sérelem le más v nos akko Elégtétel levegőben an'g gyak csület má

Nem járhat el elismert

Alak sitsuk me képzéljün vagyunk, tulajdonsá inkban az sokkal sz mi óhajtu viselkedje

Akko reperálni, mi a becs érezni fog mely nek

A bel Lipót bel főhercegnő ságra lépés azóta nem szeli távir Cannesban kibékült v

Tolsz irják, hogy lom indult indvალეოლბől, halá részesítés megnyugt nak szívós felette kor

A páp választottá sok világs ánnepelték

Jók s mihelyt társadalmi érintkezésünkben kifejlődött az a finom érzék, hogy saját magas személyünket mások, esetleg jobban megbecsülendő személyének alárendelni tudjuk, a mikor tehát nem helyezkedünk azon jelenleg divó merev álláspontra, hogy megbecsülni csak minket kell, más mindenki kisebb mint mi, akkor már nem kell a becsület védelméről gondoskodni, önként megterem ez.

Sokszor hallottuk azt mondani: »A te kintéyek kora lejárt«. De hogy járt le. Inkább igen is sok a tekintély. Ma már mindenki tekintélynek képzei magát s a sok tekintély nem akarja elismerni a valódi tekintélyt.

Az elbizakodottság tehát az oka annak, hogy ma sokan nagyon sokan gondolkoznak úgy: hogy a világon az első személy becses én magam vagyok és csak azután jó mindenki más.

Iy közfelfogás mellett természetesen, ha velünk történik valami kellemetlenség, ha tyukszemünkre lépnek, már égbekiáltó sérelem történt rajtunk, de ha mi huzunk le más valakit alaptalanul bár a sárga földig, nos akkor egyéb sem történt — mulattunk. Elégtétel kell? Szolgálunk vele. Egy lyuk a levegőben, egy karcolás a bőrünkön, vagy még gyakrabban ellenfelünk bőrén s a becsület marad — az mi volt.

Nem! szeretett felebarátaink, így nem járhat el becsületes ember s így nem lesz elismert eszményi társadalmi becsület soha.

Alakítsuk a társadalmat egészen. Hónosítsuk meg lelkünkben a szerénységet, ne képzeljünk magunkról többet, mint a mik vagyunk, de ismerjük el másban is a jó tulajdonságokat. Becsüljük meg embertársainkban azt, a mit megbecsülni illik, s mássokkal szemben úgy viselkedjünk, a hogyan mi óhajtuk, hogy mások velünk szemben viselkedjenek.

Akkor nem kell mindennap becsületet reperálni, de nem is kell kérdenünk senkitől, mi a becsület? Érezni fogjuk lelkünkben és érezni fogjuk a tiszteletben és elismerésben, mely nekünk osztályrészül jut.

A nagyvilágból.

A belga király és Lónyay grófné kibékült. Lipót belga király, amikor leánya, Stefánia főhercegnő, gróf Lónyay Elemérrel házasságra lépett, tudvalevőleg megnehezített s azóta nem is érintkezett vele. Mint egy brüsszeli távirat jelenti: Lipót király nemrégiben Caanesban meglátogatta Lónyay grófnét és kibékült vele.

Tolsztoj és az orosz diákok. Pétervárról írják, hogy az orosz diákok között mozgalom indult meg az iránt, hogy Tolsztoj, akit tudvalevőleg kiközösítettek az egyház kebeléből, halála esetére egyházi szertartásban részesítsék. Tolsztoj állapotáról egyébként megnyugtató hírek érkeznek. Az oroszok biznak szívós természetében, bárha állapota felette komoly.

A pápa jubileuma. Tegnap huszonöt éve választották pápává XIII. Leót. A katolikusok világszerte s így Magyarországon is ünnepelték ezt az eseményt.

Grófnő, mint nevelő. A newyorki rendőrségen a napokban megjelent Sch. grófnő, hogy férje ellen hűtlen elhagyás címén feljelentést tegyen. A huszonnyolczéves szép asszony szomora körülményei folytán kénytelen volt több héten át a menhelyben lakni s most nevelőnői állást vállalni. A grófnő az albany i festészeti akadémiát végezte, amikor Sch. gróf megszerette és feleségül vette. Házasságuk boldogtalan volt. Férje féltékenységi rohamaiban ütötte, verte. Majd elhagyta a szegény asszonyt. A gróf hollandi származású s most a nagykövetségek útján Németalföldön keresik.

Harc az Istenházáért. Milowitzán (Macz-donia) görögök és románok egy hajlemban áldják az Ur nevét. Az utóbbi időben a románok, úgy látszik, szüknek találták az Istenházat és egymagukban akartak urak lenni a templomban. Ezért ki akarták verni a görögöket a közös szentélyből, azonban pórul jártak, mert Herkules ivadékai a hatalmaskodó románokat nemcsak a templomból, de még a faluból is kiverték, közülök mintegy husz ember súlyosan meg is sebesült.

A dadogás ellen.

Debreczen, febr. 21.

Roboz József »Mi a dadogás« cz. füzetében olvassuk a következőket; A dadogást könnyebb megelőzni, mint gyógyítani. Lehetőleg előzzék meg tehát a szülők és tanítók a következő eljárással:

1) A gyermekek előtt mindig tiszta, jó kifejtéssel beszéljenek és ne tőrjenek meg a gyermek közelében hibás beszédüket.

2) Követeljék meg a gyermektől mindig hogy mindent tisztán és érthetően mondjon ki, ne beszéljen nagyon gyorsan, de ne legyen vontatott a beszede.

3) Ha a gyermek valamit rosszul mond ki, ismételtessék vele azt, hogy kijavíthassa hibáját. De ne fenyegetéssel és büntetéssel tegyék ezt, hanem szeretetteljesen, szelíden figyelmeztessék a beszédben elkövetett hibákra. Mert mindenhol helyén lehet a szigor és a büntetés, csak a beszédre oktatásban nem!

4) Ha a gyermek valamit hibásan mond ki, vagy akadozik, akkor a szülő vagy tanító mondja ki előtte jól és így mondassa utána a gyermekkel. Ha nem tudná mindjárt, aminek legtöbbször nem a gyermek figyelmetlensége az oka, mondja ki jól hangsúlyozva többször is előtte. Ne unja ezt meg, mert sokszor egy egész életet ront meg azzal, hogy nincs türelme egynéhány szor ismételtetni valamit a gyermekkel! Az utánzás — az imitáció — az egyedüli jó tanítási módszer. Óvakodjék ugy a szülő, mint a tanító, hogy rámondjon a gyermekre ilyen formán: »Hogy mondtad azt a «k» betűt? Hogy beszélsz te? Miért nem álsz meg ennél a betűnél?« stb. Mert az ilyen eljárás menthetetlenül dadogóvá teszi a gyermeket. Ha a dadogás kifejlődését nem lehet megakadályozni, vagy ha egészen hirtelenül egyszerre jelentkezett a beszédhiba, akkor addig is, míg megfelelő kezelés alá kerül a gyermek, a következőket kötelesek a szülők és tanítók szem előtt tartani:

1) Születteljesen bátorítsák a gyermeket a beszédre és ne árújanak el türelmetlenséget, ha valamit nem tud mindjárt kimondani.

2) Figyelmeztessék szüntelenül a gyermeket arra, hogy mielőtt beszélni kezd, előbb mindig nagy lélekzetet vegyen és a szó vagy mondat kezdésénél a magánhangzót jól ki-domborítsa, egy kissé nyujtva mondja ki, s aztán megneáljon a mondat végéig. Így: Jó——napotkivánok! — Ké——rekszépen utjollat; e——zmárnemjő.

3) Ha csak módjában áll a szülőnek ne küldje dadogó gyermekét az iskolába, hanem taníttassa magánuton. Mert a dadogó gyermek nem való a nyilvános iskolába.

4) Mint a dadogó akkor nem fél beszélni, ha más valakivel egyszer beszél vagy ha az egész osztály karban felel vagy olvas, ne erőltesse a tanító azt, hogy a dadogó iskolás gyermek az egész osztály előtt egyedül beszéljen hanem mindig mással együtt beszéljen.

5) Előzze meg tapintatosan azt, hogy a gyermek beszédhibája nyilvános bírálat vagy a tanulóársak gunyjának tárgya legyen. Ezt tenni tartozik nemcsak mint tanító hanem mint ember is.

Egyről-másról.

Dal.

L hullott már a termőfa levele.
Faj a szívem, bubánattal van tele.
Sírhatok én, de nem sírok eleget:
Az én rózsám, kedves rózsám,
Az enyimmé nem lehet!

Ehervadtak kertemben a virágok.
Hervadjanak — nem gondolok reájok!
Lombjátveszté szerelmemnek szép tája,
Mióta a sötét bánat
Szele fuvalt reája!

Diner a la Klondyke. Az amerikai milliomosok nem szeretnek unatkozni és mindenféle eredeti dolgot találnak, hogy mulatságokat az újság ingerével fűszerezhessék. Egy ilyen ötletnek köszönhető létrejöttét az aranyásó banáet „diner a la Klondyke“, melyet a new-yorki tőzsde egyik nagysága rendezett. Az éttermet e célra durva vitorlavászon segélyével óriási sátorra változtatták át, melyben az asztalok helyét hordókra helyezett gyalulatlan deszkák pótolták. A mindkét nembeli vendégek, kik aranyásó jelmezekben jelentek meg, helyeiken a csupasz deszkán czintányérokat, fakanalakat és ezekhez méltó villákat és késeket találtak. A pinchérek hosszuszáru, zsiros csizmákban topogva jöttek be és nagy zajjal lökdösték le az asztalra a szimpla ételeket. Hogy teljes legyen az illúzió, minden vendég, ha az előtte álló üveg tartalmával megismerkedni óhajtott, sajátkezüleg volt kénytelen annak a nyakát leütöni.

Elszámította magát. Isteni tiszteletre indul a püspök, a mint a templom elé ér, karjait kiterjesztve eléje támoxyog egy rongyokba burkolt koldus.

— Mi a kívánságod? — kerdi tőle a püspök.

— A menyországba jutni.
— Ilyen rongyosan? — Elment az eszed?

Aki mindig szórakozott Inas: Tanár ur. a golya egy fiúcskát hozott...

Professzor (nagy munkában): Jól van! Adjon neki borraivalót, amit pedig hozott, azt tegye csak oda a sarokba!

Ohajtása szerint. Egyes ember volt Csepres János, fazekas mester; az u'on mindig énekelni szokott. Midőn a rima-szombati vásárra ment is, buzgón énekelte: "Ma in a pe z t v e l e m c s e l e k e d d U r a m!" és a következő perczben a szekere az árokba borult.

Ekkor mérgében földhöz csapta a zoltárt és megfogadta, hogy mikor lovat hajt, sohasem énekel többet.

Színház.

* Gasparone. Millöcher remek zenéjű operettje a Gasparone mindig felkelti az érdeklődést maga iránt. Valahányszor még színpadra került, telt ház gyönyörködött lágy, behizelgő muzsikájában.

Tegnap este is zsúfolt ház előtt adták elő a színészek a pompás darabot s bizonyára nem vesztettek vele, akik megnézték, hogy a San-Toy helyett ez került előadásra.

A darabban F. Kállai Lujza vitte a főszerepet, kinek remek játéka, gyönyörű alt-hangja felmelegítette a közönséget s kitörő indulattal tapsolt a kitűnő művésznőnek. Érczkövy Károly is úgy énekelte, mint játékaival teljes elismerést vívott ki. Igen sikerült estéje volt Karacs Imrének. A jóles tenorista remek hangja oly tisztán csendült fel a színpadon, mint az érczcsengő hangja. A közönség zajos tetszés mellett tapsolta ugy játékát, mint remek énekszámait. Raviczky Etel a grófnő szerepében igen szép sikerrel játszott. Egyes énekszámait zajos tapsal honorálta a közönség. Nagy Gyula szintén nagyszerűen játszott. A többiek is kellő igyekezetet fejtettek ki.

A függöny az este is előbb leszaladt, mint kellett volna. Nem lehetne e bajon segíteni?

Gyászos végű játék.

Farkasoktól felfalt gyermekek.
Saját tudósítónktól.

Budapest, febr. 21.

Megrendítő eset történt vasárnap délután a csikmegyei Jakabfalva községben.

Mint tudósítónk jelenti, nagy csapat gyermek ki ment az erdő szélén levő vágásba csuszkálni a jégen. A gyermekesapat vígan csuszkált egész déltáig s észre sem vették, hogy esteledik s haza kellene már menni.

Ugy öt óra tájban néhány fiú eltávozott de nagy része még ott maradt. Egyszerre csak azt vették észre, hogy az erdőből néhány farkas közeledik feléjük.

A megrémült gyermekek futni akartak, de azon a részen amelyre menekülhettek volna, az út el volt zárva előttük egy nagy vízmocsár által, a hol a jég fel volt törve.

Mástelől iparkodtak tehát, de arra már a farkasok elébük kerültek.

A nagy sikoltozást meghallották az előbb eltávozott fiúk s ezek befutottak a faluba, s elmondták a borzalmas hírt.

Az emberek kirohantak a vágásba, de akkor már hazafelé futva találtak nyolcz fiút hármat azonban Hija Ferencz, Denere Miklós, és Csapó Sándor iskolásfiukat, a farkasok megrohanták és öszszemarczangolták őket.

A nagy lármára és a lövésre a fenevadak elmenekültek, de az egyik szétmarcangolt fiút egy darabig vonszolták magukkal s csak akkor hagyták el, a mikor az emberek már utólérték őket s ekkor bemenedekültek az erdőbe. A három kis gyermek holttestét hazaszállították.

NAPI HIREK.

— Kik lesznek a Csokonai kör vendégei? A Csokonai kör székely estélye ugylátszik rendkívül érdeklődést keltett a fővárosban, a hol igen nagy fontosságot tulajdonítanak a debreczeni művelt társadalom e lépésének. Kíváncsiak az abból is, hogy a felolvasásokat számos székely író és képviselő, a székelységnek méltó irodalmi és politikai vezetői kísérik el Debreczenbe. Benedek Elek ugyanis arról értesíti a kör titkárát, hogy a következők érkeznek a vasárnap déli gyorsvonattal: Benedek Elek és Jakab Ödön a Kisfaludi Tarsaság tagjai, Guá Mózsa a kedvelt ifjúsági író, Jancsó Benedek a híres publicista. Földes Géza a Nemzeti Iskola szerkesztője; továbbá Bedő Albert nyug. államtitkár, Györffy Gyula, Ugron János, László Mihály és Fejér Antal orsz. képviselők, a kikhez esetleg még mások is csatlakoznak. A Csokonai kör választmányja ünnepiesen fogadja a vendégeket és a Bika szállodában szállásolja el őket.

— Az akadémiai hallgatóság és a székelyeste. Az akadémiai hallgatók, a jogászok és teológusok körében is nagy az érdeklődés a Csokonai-kör székely-estélye iránt. Milotay István, a főiskolai magyar irodalmi társulat elnöke 10-12 ifjával elvállalta a felolvasó ülés alkalmára a rendezői tisztet. Az ifjak, kik között több erdélyi, illetve székely fiú is van, magyar ruhában fogják a rendezői tisztet teljesíteni.

— Értesítés. A katonai és illetőségi ügyosztálynak a hivatalos helyiségek takarítása miatt f. hó 24-én, vagyis hétfőn hivatalos óra nem tartatik. Miről az érdekeltek ez uton is értesítettek.

— A közigazgatási tanfolyam hallgatói és a tanács. Debreczen város tanácsa tegnapi ülésében csupa véletlenségből, szinte meghatározó módon foglalkozott a debreczeni közigazgatási tanfolyam szegénysorsu hallgatóival. A dolog onnan került szönyegre, hogy a kolozsvári közigazgatási tanfolyam hallgatói önképző-kört alakítottak és kérvényben keresték meg a várost, hogy az ottani szegénysorsu hallgatók segélyezésére fordítandó székely összeget juttasson az önképző körnek. A városi tanács a kérelmet megtagadta azzal az indokolással, hogy Debreczenben is van közigazgatási tanfolyam, tehát szegény és segélyezésre szoruló tanuló is van és a városnak elég dolga van az itteniek segélyezésével. Ez volna az a meghatározó gyöngéség, amelylyel a debreczeni szegény hallgatókról emlékezett meg a tanács, de éppen

csak ennyi, mert ujabban nem igen van tudomásunk arról, mintha ezen kívül egyébbel is bebizonyította volna a tanács irántuk való rokonszenvét.

— Uj törvényszéki bíró. Dr. Ujfaluassy Dezsőt, a debreczeni kir. ítélőtábla albiróját és tanácsjegyzőjét ő felsége a király a mármarosszigeti törvényszékhez bírónak nevezte ki.

— Meghívás. Felkértem a helybeli építő (ács, kőműves stb.) iparos urakat, hogy nap számosainak a kerületi betegsegélyző pénztárba való be és kijelentési módjait magyartató értekezletre f. hó 23-án d. e. 9 órakor az ipartestület nagytermében megjelenésüket veskedjenek. A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága nevében: Berger Jenő elnök.

— Köszönetnyilvánítás. Addig is, míg hivatalos kötelességemhez képest a szerdán tartott siket néma előadás ügyében a városi Tanácsnak részletesen elszámolnék, nem mulaszthatom el, hogy a következő felülfizetésekért a siket néma oktatás ügy érdekében hálás köszönetet nyilvánítsak, u. m. tekintetes Kardos László nagykereskedő urnak 20 kor. méltóságos Dr. Wolafka Nándor római kath. püspök urnak 11 kor. 20 fill. nagytitkár Csiky Lajos akad. tanár urnak 2 korona, tekintetes Herczegh János tanító urnak 1 kor. és Kovács Károly tanító urnak 20 fillér, összesen 34 korona 40 fillér felülfizetésért, — valamint tekintetes Komjáthy János szinigazgató urnak azon 2 páholy jegyért melyet a siketnéma részére s a mai előadásra ajándékozott. Amidőn még felemlítem, hogy daczára az igen csekély belépti díjnak, belépő jegyekből 207 kor. folyt be s így az egész bevétel 241 korona 40 fillért teit ki; a nagyszámban megjelenteknek szintén meleg köszönetemet nyilvánítom. — Óh Károly tanácsnok.

— Kedélyes kézbesítő. A vidéken történt, hogy Bognár Lajos törvényszéki kézbesítő különböző iratokat kapott kézbesítés végett. Utközben, amint az iratcsomót átnézte, a saját nevére kézbesítendő végzést is talált. Cseppet sem jött emiatt zavarba, hanem kötelességszerűen elment a címzett lakására s a kézbesítő ívet a következő képen töltötte ki: "Megjelentem a címzett lakásán, de nem találam otthon, átadtam tehát a feleségének Bognár s. k. kézbesítő."

— Az ev. ref. tanáregyesület Évkönyve. S. Szabó József debreczeni ev. ref. főgimnáziumi tanár, mint egyesületi jegyző szerkesztésében megjelent a tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesület Évkönyve, mely az 1901. évi augusztus hóban Karczagon tartott közgyűlés lefolyását örökíti meg. Az Évkönyvnek a közölt beszédek, felolvasásokon és előterjesztéseken kívül kiváló jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy ebben van szó a magyar református országos tanáregyesület megalakításáról melyet dr. Antal Géza kezdeményezésére a tiszántúliak is lelkesen karoltak fel. Kívánatos volna, hogy az országos református tanáregyesület mielőbb tényleg is megalakulva, működésével igyekezzen elérni azt az eredményt, hogy a protestáns közszellem ébrentartása és erősítése e téren is megtörténjen.

— Végzetes lövöldözés egy lakodalmon. Csucsos községben a minap Szöllősy János parasztagazda lakodalmat ünnepelték. Mint ilyen alkalmankor szokás, legények pisztolyokból lövöldöztek. Az egyik pisztoly véletlenül golyóra volt töltve s a lövés után egy közelben álló asszony holtan rogyott össze. A

1902
lövöldözés
ták. A sz
két kis g
kereső n
— T
ntra téve
ki nem t
hogya val
delelőtt
zal, hogy
szonyság
leányt a s
aranygyűr
házba sza
rúra. A fi
Julisról e
telendolg
azok nagy
vagy elzál
tatták.
Életu
czeni föld
gált már
18 éves le
reá, de az
vett erőt
rányi Fere
ban semm
mert Sánd
lelke felh
gette, taka
téré is be
s ennek o
szerelem
kórházban
de az orv
az életnek
— K
Méltóságos
siketnéma
gyanánt 20
kegyes ad
met. Egys
hogya miu
tem a vár
iskolának
fogja képe
szíves ado
nyugtázok
— K
met törté
egy jóked
A suszteri
lőháza, v
nya előtt.
egy dézsa
lakóinak
vagy más
ány fejező
työrésző s
remültébe
Dideregve,
önkéntelen
szobaciz
tak a vidé
— Elt
szám alatt
géd, aki
kalmazva.
vel és egy
azonban n
után anny
ládját tenn
levelezőlap
gérje tudat

Tövéldöző legényeket a csendőrök letartóztatták. A szerencsétlen asszony özvegy volt és két kis gyermeket hagyott hátra kenyérkereső nélkül.

— **Tolvaj leány** Egy fiatal, de rossz ntra tévedt leányt kísérték be a rendőrségre ki nem tudott sehohse megfordulni a nélkül, hogy valamit el ne lopott volna. A leány ma délelőtt özv. Buscher Józsefnéhez ment az zal, hogy küldte valaki és míg az öreg asszonyosság néhány percze egyedül hagyta a leányt a szobában, ez ellopta Bucherné két aranygyűrűjét, a melvekkel azonnal a zálogházba szaladt, hol 15 frtot kapott a két gyűrűre. A fiatal alig 16 éves leányról, Bonka Julisról e réven most kisült, hogy ő teméttelen dolgokat lopkodott már össze és hogy azok nagy részét vagy potom áron eladta, vagy elzalogosította. A tolvaj leányt letartóztatták.

Életunt szobaleány. Kerekes Géza debreczeni földbirtokosnái hosszabb idő óta szolgált már Sándor Rozália, halasi születésű 18 éves leány. Egyideig nem is volt panasz rá, de az utóbbi időben levertség, unalom vett erőt a leányon. Szerelmes lett egy Darányi Ferencz nevű fiatalemberbe, ki azonban semmitsem tudott a leány érzelseiről, mert Sándor Rozália mélyen szívébe zárta lelke felhevült érzelmét. Addig addig rejtegette, takargatta az érzelmeket, hogy végére is belesajdult a szíve. Gyufát vásárolt s ennek oldalával megmérgezte magát. — A szerelem szerencsétlen áldozata most a köz-kórházban fekszik. Állapota nagyon súlyos, de az orvosok remélik, hogy visszaadhatják az életnek a mélységes szerelem áldozatát.

— **Köszönetnyilvánítás.** Főtisztelendő és Méltóságos Kiss Áron ev. ref. püspök ur a siketnémák előadása alkalmából felülfizetés gyanánt 20 koronát juttatott kezeimbe, mely kegyes adományért fogadja hálás köszönetemet. Egyszersmind tisztelettel megjegyzem hogy miután az előadásból befolyó jövedelem a városunkban felállítandó siketnéma iskolának a város által kezelendő alapját fogja képezni, e nemes emberbaráti célra szíves adományokat állandóan elfogadok és nyugtázok. O'áh Károly, tanácsnok.

— **Kellemetlen fürdőzés.** Mulatságos jelet történt ma délelőtt a Péterfián, melynek egy jókedélyű suszterinas itta meg a levét. A suszterinas kezében egy új pár cipőt lóbázva, vigan fütörészve ballagott a kaszárnya előtt. Utána egy szolgálólele haladt, ki egy dézsa vizet emelt a fején. A kaszárnya lakóinak csábos tekintete volt-e az oka, vagy más egyéb, elég az hozzá, hogy a leány fejéről lebillent a dézsa és a vigan fütörésző suszterinas nyakaközé zudult, a ki rémültségben majdnem holtnyavalyás lett. Dideregve, fogvaczogva szaladt tovább az önkéntelen fürdő elől, míg a kétségbeesett szobaciczus esete felett kedélyesen kacagtak a vidámszívű bakák.

— **Eltűnt szabósegéd.** Darabos utca 57 ik szám alatt lakott Szemelák József szabósegéd, aki Veres L. szabóüzletében volt alkalmazva. Egy kis szobában lakott feleségével és egyetlen gyermekével. A szabósegéd azonban nem igen boldogult, mert munkája után annyit sem keresett meg, miből családját fenntarthatta volna. Pár nappal ezelőtt levelezőlapot kapott a felesége, melyben férje tudatja vele, hogy miután nem képes

munkája után kenyerét megkeresni, három koronával a zsebében elutazott, felesége pedig segítsen magán amiképen tud. A szabósegéd asszony sirva fordult a rendőrséghez s most országos körözését rendelték el a családjával oly keveset törődő szabósegédnek.

— **A közönség figyelmébe.** A városi ügyosztály I emeleti hivatalos helyiségeiben és pedig adóügyi iktató, hadmentességi nyilvántartás és irodában f. évi 22 és 23 án tisztogatás miatt a hivatalos munka szünetelni fog. Az adó kivevő és pénztári helyiségekben az adósság és háborítatlanul folytatatik. Debreczen 1902 február 20. Városi adóügyosztály.

— **Elkeseredett vádlott** Tegnap délután riasztó jelenet játszódott le Végh Gyula fő kapitányi helyettes hivatalos helyiségében. Egy Törös Ferencz nevű ifju került kihallgatásra valami ügyben. A fiatal ember amint belépett a szobába szerflett izgatott lett s a kérdésekre is alig tudott felelni. — Mikor pedig Végh Gyula dikálni kezdte irnokának az ifju vallomását, az hirtelen zsebébe nyúlt s revolvert rántva elő, homlokának szegezte. Végh Gyula hirtelen megnyomta a villamos csengőt s a gyorsan beugrott rendőrnek si került a revolvert kiütni az elkeseredett ifju kezéből. A megrázó jelenet pár percig tartott, mely után az ifju megnyugodott s ki jelentette hogy nem gondol többé öngyilkosságra. Egyelőre rendőri felügyelet alá helyezték, nehogy kárt tegyen önmagában.

— **A ragadós állatbetegségek bejelentésének új módja.** Darányi földművelésügyi miniszter részletes utasítást adott ki a kir. állatorvosoknak, melyben meghatározza a ragadós állatbetegségekről való évi jelentés készítés módját. A kérdőpontok azt célozzák, hogy minden egyes állatbetegségnél megállapíttassék az, hogy mely körülményekre vezethető a fertőző betegség fellépése, avagy behurcolás volt-e a terjedés oka, az oltások milyen eredménnyel jártak. Kiterjednek a kérdő pontok az állategészség rendőri intézkedések felől való részletes jelentésre s arra, a közbizalom, huzpároló készülékeken teljesített szemlén milyen adatokhoz jutottak.

Samassa Ugron ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 20

A katolikus autonómiai kongresszus tegnap folytatta tanácskozásait. — Kiemelkedő mozzana a az az éles összekülböztetés volt, mely Samassa egri érsek és Ugron Gábor között történt. Ugron Gábor felületesen szölt egy kérdéshez, mire Samassa rendkívül erősen és lesújtó hangon adta meg a választ neki. Az éles személyes harcz nagy feltűnést keltett, de beavatottakat nem lepelt meg, mert előzménye volt. Ugron ugyanis az autonómiai kongresszus egyik legutóbbi ülésén Krisztussal példalózott, Krisztussal, akit a helytartó megfeszítettett.

Ennek a példalózásnak — úgy látszik — személyes éle volt, Krisztus volt Ugron és a helytartó Samassa. Mit értett Ugron a megfeszítettetés alatt, azt csak sejtethetik azok, akik tudják, hogy a tönkrement székely káptalanokhoz, püspökökhöz járják bizonyos okokból és czélból anyagi ügyeivel kapcsolatban... — A heves összelölakkozás így folyt le:

Ugron hosszabb beszédben pártolta az egyházmegyei tanács tagjainak szaporítását.

Szmrecsányi püspök ellenben a 27 es bizottság szövegezéséhez ragaszkodott, azzal a megokolással, hogy a tanácsstagok száma semmiféle befolyással az ügyekre nem lehet. Erre fölkelte Samassa egri érsek és hivatkozva az Egyesült Államok példájára kimutatta, hogy ott mindig arra törekedtek, hogy a tanácskozó testületek számát redukálják sőt a számot még a lélekszám gyarapításával sem emelték. Nem a kvantitás, hanem az értelem emeli egy testület értékét, — mondotta. Ugront aposztrófálva pedig, megjegyzi, hogy itt nagyhangu, de semmitmondó frázisokkal nem lehet a katolikus ügyet előbbre vinni. Ismerai kell az egyházi szervezetet, anélkül nem lehet a kérdéshez hozzászólni. A maga részéről mindig a saját lelkiismerete szerint fog eljárni és nem a tanács tagjainak az óhajta után. Csatlakozik Szmrecsányi indítványához.

Az érsek szavai nagy hatást tettek és általános várakozás előzte meg Ugron Gábor felszólalását, ak izemélyes kérdésben kért szót. Tiltakozom ellene, — így kezdte, — hogy Eger érseke több auktoritást vindikáljon magának, mint amennyi bárkit is, ki együlésen részt vesz, megillet. Itt mindannyian egyenlő állásuk vagyunk. Én ugyan semmi állásban sem vagyok, Egernek érseke pedig igen magas és igen tiszteletreméltó állást tölt be, de ez nem ad neki jogot arra, hogy azt a hangot használja, melyet velem szemben használt, s ezzel a kongresszusi tagok ellen használt.

Rakovszky István: Nagyon helyes. Ezt végre is meg kellett mondani.

— Én a tudást, — folytatta Ugron, — bölcseséget igen becsülöm s ha ahhoz még szerénység is csatlakozik, akkor leborulok előtte. Én igen szívesen tanulok, meghajlok a tanítás előtt, ha az helyes: de megjegyzem, hogy az isteni tökéletesség olyan messze van tőlünk, hogy ezt a legnagyobb elbizakodottság be nem ismeri. Ha valaki erős, abból még nem következik, hogy ő ezt az erősségét éreztesse a gyöngével.

Ugron szavai után újból fölállott Samassa érsek, kijelentve, hogy csak az előtt a férfiu előtt hajandó kalapot emelni, kiből összhangzó egység és tartalmi szilárdság van. Megleczkéztetni nem engedi magát attól az Ugrontól, akinek beszédeit a parlamentben nem fogja elfelejteni.

Ezzel az incidens befejezést nyert.

Mulatság.

○ **Meghívó.** Alföldy Károly és fia által 1902. márczus hó 1.-én szombaton az Arany Bika szálloda disztermében rendezendő táncvizsára. Belépő-díj: személyenként 2 korona. Páholyjegy: 2 korona. Páholyba menőknek személy jeggyel is el kell látni magukat. Kezdeté este 7 órakor. Hét órától kilenczig, tanítványainkkal bemutatjuk tanításunk eredményét, ez alkalmat nyújtand arra, hogy a mélyen tisztelt szülők működésünk sikeréről meggyőződést szerzhessenek. Kilenc órakor kiosztatik a tánczrend, a vizsgát követő szokásos táncmulatságra, melyen t. vendégeink is mentül nagyobb, saiveskedjenek részt venni. Debreczen, 1902. február hó. Alföldy Károly és fia László, okl. táncztanítók. Jegyek előre válthatók: Szent-Királyi Tivadar ur diszműaru kereskedésében.

Különfélék.

+ **Divatos tapéták.** Jeles francia és angol festők jelenleg tapéták és butorhuzatokhoz pompás, szindus vázlatokat készítenek. Nagyon szép egy Verdure tapéta, melyet a francia Srault festett. Szürke alapon, melynek egyhangúságát itt-ott halványkék és rózsás felhők kék törlik meg, halványzöld falonbok terjeszkednek, míg a barnás fatörzsek vége a szürkéségben lassankint elmosódik. Könyvtárszobák bevonására nagyon alkalmasak mélyebb szín árnyalatu tapéták, iris virágok, zöldes alapon, melyen itt ott arany csillog. Éttermek részére, hol a fal alsó részét sötétzöld faburkolat fedi, nagyon alkalmas egy minta, mely nagy pávákat mutat fantasztikus alakú fák között. Hálószoba tapétául a nagy pipacsos dessineket kedvelik, ezüstsziürke alapon, enyhébb vörös vagy lila színekben. Angol művészek madarakkal tarkított mintákat festettek. Zöld réteken vörös pipacsok virítanak és köztük itt ott egy tarka madárka. A háttér ríktőn sárga. Nagyon izléses boudoir kárpit a következő: világos aranybarna, halványzöld, gyöngy- vagy krémszínű alapon elhuzódó rácsra sárga vagy halványrózsaszínű rózsák fonódnak. Ezt a tapétát azonban csak a menyegyzeten szabad alkalmazni, míg a falakat egyszínű, halványzöld kárpit borítja.

+ **Az ágyúkirály birodalma.** Hogy minő domináló szerepe van Krupp titkos tanácsosnak Essen közéletében, az kivülálgik a hivatalos lakás statisztika néhány adatából. A szerint Kruppnak 1121 háza van, a házakban összesen 4016 lakás, a lakásokban 22 282 lakó. Krupp tulajdonosa, illetve bérleje az essen-i telkek 118 százalékának, a lakások 1078 százalékának, amelyekben Essen lakosságának 1121 százaléka lakik. Ilyképpen Essen minden nyolczadik lakosa bérleje Kruppnak. Ha ezzelhez hozzászámítjuk még Krupp hivatalnokait és munkásait, úgy bátran mondhatjuk, hogy az ágyúkirály Essen minden hatodik házáat és minden hatodik lakóját a magáénak nevezheti.

+ **A legnagyobb gyémánt.** Az a hatalmas gyémánt, melyet 1893-ban Jagersfonteinben Délafrikában találtak, nyers állapotban 971³/₄ karatot nyomott. Ezt a gyémántot, mely az Excelsior nevet kapta, 1900-ban csiszolt állapotban mutatták a párisi kiállításon és értékét akkor tíz millió koronában állapították meg. Most ezt a követ, mely az angol korona kincseinek alkatrésze, Viktória királynő uralkodása hatvanadik évének emlékére jubiláris gyémántnak nevezik. Ez a legnagyobb, legértékesebb és legszebb gyémánt a világ összes gyémántjai között. Su'ya most 229 karat és formája oly szimmetrikus, hogy ha alappiramisának kis tompa hegyére állítják, teljesen egyensúlyban marad. Az eredeti kő közepe táján fekete folt volt, melyet az által távolítottak el, hogy a követ kétfelé vágják. A nagyobb darabból lett a jubiláris gyémánt a világ legnagyobb és legszebb gyémántja.

Közgazdaság.

Visszaélés. Egy szaklap legújabb számában ezeket olvastuk: „A magyar kereskedelmi- és pénzügyminiszteriumok nemrég az ipari ső egyedüli elárúsítását a Magyar kereskedelmi részvénytársaságra ruházták át; eljárásukat azzal indokolták, hogy a közönség szívesebben érintkezik magánvállalattal, mint a kincstárral, melynek bizonyos formalitásokat be kell tartani és hogy az egyszerűbb kezelés által a sóárak is olcsóbbak lesznek. Tényleg azonban épp az ellenkező történt. Kezdetben a kereskedelmi részvénytársaság

az iparsót ugyanazon árban árusította, mint előbb a kincstár, csakhamar azonban felemelte a jegyzéseket 80 koronával, a tria sóárak 70 %-ának felel meg. A börgyárosok és nyersbőrkereskedők köreiből természetesen nagy az izgatottság ezen eljárás felett és nem hajlandók a dolgot egyszerűen elbírálni. Közös nagy akciókat terveznek a kereskedelmi részvénytársaság ellen és a czéliből az érdekeltek aláírását gyűjtik. Pedig hát hiába való mozgolódás. Annak a részvénytársaságnak az igazgatóságában bent ül a kereskedelmi minisztérium és a pénzügyminisztérium egy-egy magasrangú tisztviselője. Ezek pedig nem azért ruháztatták át ezt a fényes üzletet erre a társulatra, hogy nyereségét korlátozzák, azt a nyereséget, mely tudvalevőleg az igazgatósági tagok tantiéméjének is kiszabási alapját képezi.

Beszélgetés egy fegyenczcel.

— febr. 21.

Egy párisi újságíró az új caledoniai fegyencztelepen meglátogatta a telep legérdekesebb lakóját, Berezowski legyel merénylőt a ki Párisban kétszer rálött II. Sándor orosz czárra, III. Napoleon vendégére.

A czár és a császár a longchamps-i katonai parádéről hajtattak vissza a császári palotába, midőn Berezowski megleste őket s merényletet követett el a gyűlött orosz nemzet uralkodója ellen. Midőn a fölemlített újságíró belépett a fegyencz kunyhójába, Berezowski ép halászatról tért vissza. Bozontos fejét, fekete, zsiros töveg fedte s gubanczos, ősz szakáll övezte állát. Karján apró halakkal telt kosár csüngött s tüszőjében jókora köveket cipelt.

— Lásza, uram, — mondá vendégének — így leszek én milliomos. Ezek a kövek aranytartalmuk s én kitejtem belőlük a neműs ércet. Az így nyert tömérdek pénzt találmányaim értékesítésére fordítom. Legjelentősebb találmányom az óriás eke, mely átszántja a világ egyetemet. Csekélyebb jelentőségű találmány: az ausztráliai házinyulak kiirtására szolgáló szer. Újságíró létére bizonyára tudja, hogy a házinyulak rettenetesen elszaporodtak Ausztráliában. Nos hát kiirtásuk megszünteti a lakosság nyomorát s a pauperizmust!

A hírlapíró tüstént észrevette, hogy elmebeteg van dolga s azért nyakrafőre di csérte házigazdájának zsenialitását majd körülnézett a szűk viskóban.

A butorokban, ágyon asztalon és szekrényekben cinczógó egerek s visító patkányok mászkáltak, de Berezowski ezzel nem törődött. Hébe hoba vaskalapácsával egy érc lapra ütött s megmagyarázta vendégének, hogy ez is saját találmánya s ezzel bönnyűszerrel elűzi a patkányok és egerek hadát. Merényletére és annak következményeire még egész virágosan emlékszik s szívesen beszél róla.

— Most persze — mondá — megváltozott a véleményem. Ölni bűn, s a jövőben legnagyobb ellenségemet sem bánthanám. Jól emlékszem a merénylet végzésén napjára. Fényes udvari kocsi rohogott el mellettem s eszeret veszítve, kirántottam revolveremet és a czárra lőttem. Láttam, hogy az egyik

ló ágaskodik, nagy zajt hallottam ütéseként éreztem, majd csakhamar lavasrendőrök vettek körül. Ő jétek meg! — üvölté a népe de a rendőrök megvédték támadások ellen.

Berezowski különben éppenséggel nem volt anarchista s inkább az Őrsiniak és Oberdnokok osztályábatartozott. S ha a nagy orosz francia barátkozás nem volna a francia kormány már megkegyelmezett volna neki.

CSARNOK.

Küzdelmes élet.

— Regény. —

Írta: V. Zoltán.

V.

Eladva.

(Folytatás.)

— Hogy ezekkel az állatokkal la? — csodálkozott.

— Ezekkel? Mit ezekkel? Tudja maga, milyen okos egerek ezek? Ha magának órája volna, megmutatnának rajta minden számot, kezdve az egyes a tizenkettőig. Azután meg jövődőt mondanak nőnek, férfinak egyaránt. Állítson elebe akárki ötven nő, száz közül is meg tudja mondani az én kis fehér egerem, hogy melyik van más állapotban. No, de sokat is trécsenek. Egyszóval, én művész vagyok és szeretném, ha megalkudhatnánk.

— Mire?

— Mondtam már, hogy egy ily fiura volna szükségem!

— Hát hogy odaadjam a fiut?

— Igen, na! Ugyan nehezen érti meg!...

— Már azt nem teszem!

— Miért?

— Nekem is szükségem van rá.

— Hisz az imént mondta, hogy nélkülözhet!

— Mondtam, de azért...

— El, ne csépeljük az üres szalmát. Adok magának harmincz forintot.

A koldus szeme felcsillant az örömtől.

— Annyiért nem adom, hanem ha ötven forintot ad, akkor...

— Az sok! Mikor keresek én annyit? Barátom, ne tegye tönkre a fiu jövőjét. Meglássza: hires emberré, nagy urrá teszem!... Kell a harmincz forint?

— No hát Isten neki, de kikötöm, hogy még egy üveg pálinkát is fizet áldomásul.

A kis öreg rálett arra is. Elhozatta a pálinkát és kifizette a harmincz forintot.

A koldus hálálkodva sepepte fel és azután sietve eltávozott, a nélkül, hogy hozzá csak egy szót is intézett volna.

Eladott, mint a barmot szokás. Harmincz pénzért adott oda a kis öreg komédiásnak, mint Judás Krisztus urunkat a papifjedelmeknek.

De nem bántam. Inkább óhajtottam az öreg emberrel maradni, mint azzal a nyomorult részeges házaspárral.

VI.

Első szereplésem.

Mihelyt a koldus eltávozott, a kis ember magához intett.

— Mától fogva az én fiam vagy! — mondá. — Nem kell többé koldulással keresned kenyeredet! Én igen jó ember vagyok s nem lesz mellettem semmi bajod, csak állatimnak jól gondját viselj. Meglásd csak: míg jó dolgunk lesz. A művész élete csupa változatosságból áll. Ma itt üti fel sátorfáját, holnap más helyen!

Odalán nagy börtáska volt, melyből kenyeret, sajtot és darab pecsenyét vett elő.

— Eg...
tél a koldu...
tükröző sz...
hogy növel...
nunk.

Ugy-e

— Ige

— Azok ro

— Há

— Ne

— A

... Jól me

arczodról

hogy nem

embernek.

Ettem

médiás ké

történetem

— Há

dat, sem a

— Ne

tam, nem

— Fu

sincs senk

kösöm, cs

öltözködjél

— Nem

ruhánat s

— Ej,

török csás

csak ügyes

forog dolg

egereim se

Azútá

szemre is

hogy meg

ezom sápa

tem, hogy

— Az ör

s ráhevere

zódjak me

Szót f

édes álom

küzdelemr

Tudta

még most

örög embe

mekem ké

— Egyél, fiam, látom, hogy sokat éhez-
tél a koldus mellett! — mondá arczáról le-
tükröző szívjózággal. — Szükség van rá,
hogy növeljed erődöt, mert sokat kell utaz-
nunk.

Ugy-e: sokat éhezted?

— Igen, éheztem! — feleltem őszintén.

— Azok rossz emberek voltak!

— Hát te nem vagy gyermekök?

— Nem!... Sobasem ismertem őket!

— A gazember! És mégis az állította!

.. Jól megfizettetett engem, pedig hiszen
arczodról mindjárt észre vehettem volna,
hogy nem vagy gyermeke annak a durva
embernek.

Eltem jó étvágygal s közben — a ko-
médiás kérdézősködésére — elbeszéltem élet
történetemet.

— Hát igazán nem ismerted sem apá-
dat, sem anyádat?

— Nem! Azok, kiket szülémül tartot-
tam, nem voltak szüleim!

— Furcsa! No, ne félj semmit! Nekem
sincs senkim a világon; te leszel fiam, örö-
kösöm, csak jól viseld magad! Most pedig
öltözködjél át! Azt csak beláthatod, hogy
nem lehetsz kom diás ily öltözetben!

Táskájába nyult s rikító kurta vörös
nadrágot, zöld rokkot vett elő, meg egy
török fezt.

Nem ellenkeztem. Levetettem a saját
ruhánat s felöltöttem az öreg által adottakat.

— Ej, beh jól nézsz ki. Akárcsak a
török császár lennél kicsinyben. No, fiam,
csak ügyes légy, meglásd csak! mily jól
forog dolgunk. Az én papagályom s fehér
egereim sok pénzt bekeresnek!

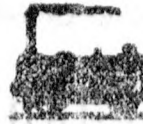
Azután bort töltött egy pohárba ré-
szemre is. Sohasem ittam még bort s most
hogy megízleltem, vérem forrni kezdett. Ar-
czom sápadtsága eltűnt s oly melegeit érez-
tem, hogy csaknem meggyuladtam tőle.

Az öreg letette felső ruháját a földre
s ráheveredett. Intett nekem is, hogy hu-
zódjak mellé.

Szót fogadtam s lefeküdtem én is, hogy
édes álom által új erőt gyűjtsék a közelgő
küzdőmre.

Tudtam, hogy az élet nagyobb terhe
még most következik. Ah, a szegény jószívű
öreg ember sem volt oly helyzetben, hogy
mekem kényelmet nyújtson.

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

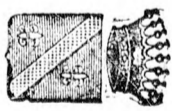
Debreczen Budapest (M. ill. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Érkezés
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat 1.28 délután
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonat 9.43 este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat 1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat 8.10 este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat 5.45 reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat 9.40 este
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz. 5.34 délután
Debreczen—M.-Sziget—Kőrösmező		
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat 2.08 délután
Kőrösmező	2.56 reggel	Személyvonat 12.41 délután
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat 10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat 4.56 délután
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz. 12.03 éjjel
Szatmár-Németi	6.43 este	Gyorsvonat 8.50 este
Debreczen—Szerencs		
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat 11.21 délelőtt
Szerencs	4.01 délután	" 7.03 este
Szerencs	6.58 este	" 10.43 éjjel
Debreczen—Füzes-Abony		
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat 10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21 délután	" 7.56 este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes		
N.-Léta—Vértes	9.35 reggel	Vegyesvonat 11.16 délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	" 6.18 este
Debreczen—Tisza-Lök		
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat 8.17 délelőtt
H.-Nánásig	4.06 délután	" 7.29 este
H.-Nánásig	11.20 délelőtt	" 1.18 délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz. 6.08 reggel
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat 4.00 reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonat 9.15 délelőtt
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat 2.03 délután
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat 7.05 este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat 6.50 reggel
Kőrösmező—M.-Sziget—Debreczen		
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat 6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat 3.45 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat 6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat 2.47 délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat 11.35 délelőtt
Kőrösmező	10.12 éjjel	Személyvonat 1.22 délután
Szerencs—Debreczen		
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat 5.— reggel
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat 9.03 délelőtt
Szerencs	7.53 este	Személyvonat 6.10 délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen		
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat 5.25 reggel
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	" 1.05 délután
Tisza-Lök—Debreczen		
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat 5.06 reggel
Tisza-Lök	6.25 este	" 2.35 délután
H.-Nánás	3.30 délután	" 1.03 délután
Füzes-Abony—Debreczen		
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat 4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	" 11.35 délelőtt

COGNAC

GUBA-DUROZIER & Cie.

FRANZOSA COGNACGYÁR, PROGNONOR.
— Mindenütt kapható. —

Vendéghely: BUDA ÉS DEBRECZEN

D

Egész évre
Fél évre
Negyed évre
Egy hóra

A név

Társ
nül egyik
alkotmán
a névma

A né
leg az id
névnek r
feleserél
lentősége

Arán
régí ered
óta, egés
mindenk

a keresz
ügy Magy
mindenit
a vezetél
osztályok
nek elvé
végre a
gáraiknak
sát a nyi
tették.

Ekkor

lajstromo
használat
Kivétel g
a kik ma
(fia) mely
különbözt

Remek

A fő
ben csoda
mind több
régén meg
reproduk
hogy ma
lőzhetetlen
könyvek
vektől —
adják — a
késig mind
a képdísz
megvilág
mesen to
pod ad.

Néu
az iskolai
zött az ill
történeti
szet-törté
tudomány
könyveib
tér az, a
bet alig
illusztráci
csak egy
trált klass
cég néz
cgratüre

Hirdetések

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban.

Dr. Lukács Emil
ügyvédi irodája.
Piacz-utca 38-ik szám,
Schäffer ház, posta mellett.

Rozsnyay Matyas chininczukorkája iztelen chininből.

Legjobb szer láz, váltó láz, malária ellen, különösen gyermekeknek, akik a keserü chinint bevenni nem képesek.

**Láz ellen!
Nem keserü!**

Többszörösen kitüntetve 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók flumei vándorgyűlésén 40 arany pályadíjjal jutalmazva.

Törvényesen védve!

Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapíron Rozsnyay Matyas névalírása olvasható.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Főraktár: Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerijájában.

Továbbá a készítőnél: **Rozsnyay Matyas** gyógyszerésztárában, Arad, Szabadság-tér.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalmi főküveit

Magyar FRANKLIN Társulat kiadása Remekírók

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

- *Arany János Kisfaludy Károly
- *Arany László Kisfaludy Sándor
- Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
- *Bajza József Kossuth Lajos
- Berzsenyi D. Madách Imre
- Csiky Gergely Miksa Kelemen
- Csokonay V.M. Pázmány Péter
- *Czuczor Gejg. Petőfi Sándor
- Deák Ferencz Reviczky Gyula
- Eötvös József Széchenyi Ist. gr.
- Fazekas Mih. *Szigligeti Ede
- *Garay János Teleki László gr.
- Gyöngyösv. I. *Tompa Mihály
- Gyadányi J. *Vajda János
- Kálnán József *Vörösmarty M.
- Katona József Zrínyi Miklós
- Kazinczy Fer. művelt.
- *Kemény Zsigm.
- Népies lya Népballadák
- Kurucz-költészet

A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin Társulat magának szerződésileg biztosította úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja ezen írók művei más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin féle Magyar Remekírók 55 testes kötetei felelőseink a legbecesebbet, mint a magyar szellem teremtett és hivatva van arra hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, művészi, erősanról vászonkötés, a papírja figyelmet, soha meg nem

sárguló; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azontúl minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspeare kiadás, 6 vaskos kötetben, diszkóval 20 koronára — kivételes áron szállítatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona lesz. és az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronára került. — Legkiválóbb költőink remek fordításaiban közli Shakspeare remekait e kiadás, névszerint Arany J. Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare és értéke kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók kötetével egyidejűleg.

A Franklin féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményére 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendelgetik meg.

Sajtó alá rendezik és az illető író életét és munkáinak jellemzését felölelő bevezetése el látják:

- Alexander B.
- Angyal Dávid
- Bádnics Ferencz
- Bánóczy József
- Beöthy Zsolt
- Berzeviczy A.
- Bayer József
- Endrődy Sándor
- Erdődi Béa
- Erdélyi Pál
- Ferenczy Zoltán
- Fraknói Vilmos
- Gyulai Pál
- Kossuth F.
- Kozma Andor
- Léva József
- Négyesi László
- Rákosi Jenő
- Riedl Frigyes
- Széchy Károly
- Szell Kálmán
- Váczai János
- Vadnai Károly
- Zoltányi Iren

A Franklin-Társulat által kiadott „Magyar Remekírók” nagy értékét rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a

Te teljes Magyar Shakspeare,

a Kisfaludi Társaság által kiadott s költőink: Arany, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévai, Arany László, Fjjes, Greguss, Györy Vilmos, Lőrinczy Lehr, Rákosi Jenő, Szigligeti által fordított kiadása. Ez a fordítás már magyar remekíró számba megy, mert azt halljuk a szinpadról, ezt idézzük lépten nyomon; átment a nemzet vérebe.

A teljes Magyar Shakspeare-t kedvezményes áron kapják a „Magyar Remekírók” megrendelői, vagyis a hat kötetes díszesen bekötött munkát 30 koronára bolti ár helyett 20 koronáért, ha mind a két munkát megrendelik.

Megrendeléseket elfogad minden hazai könyveskereskedés vagy Franklin-Társulat Budapestu.

MEGRENDELŐ JEGY.

Alőírott könyveskereskedésben
..... ezennel rendel
..... péld. Magyar Remekírók 5 kötet 220 kor.
..... Shakspeare összes színművei 6 kötet 30 kor. helyett 20 kor. kedvezményes áron
..... Shakspeare összes színműveit 6 kötetben külön (a Magyar Remekírók nélkül) 30 koronára bolti áron és kéri a szállítási jöltételek közlését.

Hely: Név:

Tessék a megrendelői jeget aláírva levelezőlapra ragasztva azon könyveskereskedésnek beküldeni, mely könyvesüzletéig, től rendelven fedezi.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.